

المسلم وقول السوء

So Muslim a go so Katharo' sa Marata'

(al Khutbah 16)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
 أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ
 إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
 عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
 الدِّينِ... وَبَعْدُ:

فِيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبَعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
 وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) , na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingogogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh

So sanang a Muslim na sabap ko kiasinanad iyan ko manga pipiya a parangay o Islam, sa aya pangindaw niyan na so kakowaa niyan ko kasoso'at o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na pphakawatanan iyan so langowan a nganin a da' a kimamaniya' iyan on, sa di niyan sisilkn so btad o manga taw a sii kiran bo', go di pn khisowasowa' ko manga nganin a da a khakowa niyan on a gona a datar o kapanaro' sa manga thothol a da' a manga gona niyan a go da' a amadan iyan. Langon oto na phakawatanan iyan, sa paparatiayaan iyan a aya oonontan iyan na so manga pipiya a parangay o Islam a so khiporo' iyan so manosiya sa khaawat iyan sankoto a manga btad a di mapiya.

Aya toos ko kababaloy o taw a mapiya a Muslim na so kapphakawatani niyan ko nganin a da' a kimamaniya' iyan on. Pianothol o at Tabarānī.

Pianothol o Abū Hurayrah a so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

So Allāh na khababaya' iyan a tlo a shayi sii rkano a go ikhagowad iyan a tlo a shayi. Ikhbabaya' iyan rkano so kasimbaa niyo ron, a go di niyo skaniyan ipanakoto sa isa a nganin, a go so kakpiti niyo sa mabagr ko tali niyan a inibgay niyan rkano (so agama), a go di kano zagomparak. Na ipkhagowad iyan rkano so kipamalataan iyo ko manga thothol, so kapakadakil o manga pakaiza' iyo, a go so kailanga niyo ko tamok iyo. Pianothol o Muslim.

So kaphagingd a matotoro' a so piakatindg o Islam na da' a darpa' on o kapamalata' sa manga thothol a go manga kambrak sa da' a amadan iyan, a go so kapakadakil o manga pakaiza' a da' a rarantk iyan, a go so kapangin'sop ko btad o manga salakaw, sabap sa so manga taw ankanan a kaphagingd na tanto a massndod sa manga nganin a mala' so gona niyan a so kapakatindga ko katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii sank'a'i a doniya, sa phagawidan iran so pandi' o Islam sii ko pat a pidoro niyan, sa pphakalankapn iran so manga paparangayan iyan a mapiya sii ko manga manosiya. So manga taw a gioto i manga galbk iran a tanto siran a mala' a go madakil i galbk na di ran on khisl't o ba adn pn a nggalbk'n iran a datar ankoto a miangaaaloy a aya khakowa on na dosa a mala' a kabinasaan o manga taw.

So sanang a Muslim na aangiyasan iyan so kapamaganta' a go so kazoroyan, sabap sa so sinanad iyan sii ko manga paparangayan o Islam na aya on mabagr a makakokompn, sa lalayon skaniyan dn massndod ko manga ala' a galbk sii ko kaoyagoyag iyan a di sa ba aya sangorn iyan na so manga rarata' a olawla a da' a gona niyan. Skaniyan oto a Muslim na tatap dn a madadakp skaniyan o manga gonana'o o Qur'ān a go so Sunnah, sa phagonotan iyan so inisogo' iran a go ipmbagak iyan so inisapar iran. Igira miabatiya' iyan so katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

... وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾

go di' phamagantaa o sabaad rkano so sabagi, ba khabaya'i o isa rkano a kakana niyan ko sapo' o pagari niyan a miatay, a inikagowad iyo to, go kalkn iyo so Allāh ka mataan a so Allāh na Patatawbat a Masalinggagawn. (Surah al Hujurāt 49:12)

Na so poso' iyan na pkhapno' a kagowad ko kapamaganta', sabap sa so taw a gioto i olawla niyan na aya datar iyan na so taw a pkhn iyan so sapo' o pagari niyan a miatay. Sa o masalak a manggalbk iyan oto na magaan so magaan na phanawbat ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa datar o kiaaloya on o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko kaposan o ayat a aya bantak iyan na so kapthawbat o taw a miakanggolawla sa dosa a kapamaganta'.

So sanang a Muslim na pphamamakin'gn iyan so katharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a izaan skaniyan o: Antaa i mapiya ko manga Muslim, hay Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)? Na pitharo' iyan a:

So isa a so dila' iyan (katharo' iyan) na makasasarig on so pagari niyan a Muslim. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Ayon sankā'i a maporo' a go mapiya a gonana'o, na so sanang a Muslim na di pnggalbk sa kapamaganta', a go di niyan mbtrn a lima niyan sa pantag sa adn a khabinasaan iyan a taw ko ingd iyan, a go di magiog inonta a ithaplk iyan a go izapar iyan so kapamaganta' apiya anda niyan matoon. Sa paliogat on a kalindinga niyan ko m'nang o pagari niyan a Muslim ko di niyan kapakamamasa a pphamagantaan o manga taw, sa zaparan iyan so manga taw a gii roo nggolawla sa pagosiyatan iyan siran sa mapiya, sa onot iyan oto ko gonana'o o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kiatharo'a niyan sa:

Sa dn sa taw a lindingn iyan so m'nang o pagari niyan a Muslim ko kaphamagantaan on, na kabnar iyan a so Allāh na plindngn iyan skaniyan phoon ko apoy o Naraka. Pianohol o Ahmad.

So sanang a Muslim na di niyan phakalankapn so marata' a katharo' a kapamaganta' sii ko ingd iyan, sabap sa katawan iyan sabap ko sabot iyan ko Islam, a so kasowaa roo na khatago' iyan so Muslim sa khapd ko lompokan ankoto a manga taw a manga rarata' i saatan a aya bntak iran na so kapmbinasaa iran ko manga salakaw kiran, sa pphotoln iran so gakot a mapiya o gii ran kanggginawa'j.

Pianothol o Asmā' bint Yazīd a so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

Ba ko rkano di ptharo'a o antawaa rkano i lbi a mapiya? Na pitharo' iran a: Ombs' hay Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ). Na pitharo' iyan a: Siran so manga taw a igira miailay siran (o manga taw) na pkhatadman so Allāh (sabap ko kapiya iran i simba). Oriyan iyan na pitharo' iyan a: Ba ko rkano ptharo'a so pithamanan a marata' rkano a taw? Siran oto so manga taw a pphakalankapn iran so marata' a kabokhagan a katharo' a so pkhasabapan ko kapkhaitabo' o manga bolayoka' a go so kapphangokaya ko manga paawing o manga pipiya i amal a taw. Pianothol o Ahmad.

So taw a aya galbk iyan na so kapamalata sa marata' a katharo' na tankd a miaromag on so kasalaan a dosa sii sankā'i a doniya, a go piamagitaan sa makadg a apoy ko alongan a Qiyāmah, sa minggolalan ko sabdan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa khalkhban on so langowan a pinto' a mapiya amay ka di niyan dn gn'kan ankoto a marata' a olawla.

So taw a taliintaan na di phakasold ko Sorga'. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So taw a taliintaan a go soroyan na khasogat dn o siksa' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii dn ko masa a kibtdn ko bankay niyan sii ko kobor iyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim a phoon ko Ibn Abbās a:

So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na siagadan iyan a dowā timan a kobor, na pitharo' iyan a: Siran na pziksaan siran sa kna' o ba sabap sa manga ala' a dosa. So isa kiran na kialayaman iyan so kapamakalangkap sa marata a katharo' a kazoroyan, na so ika dowā na mialayam a di niyan plompiyon a ginawa niyan (di phamopo') ko oriyan o kiatiti' iyan. Na pitharo' o Ibn Abbās a miakikowa so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa sapak a kayo a mailaw na inopak iyan sa dowā na iniskhad iyan so oman i saopak on ko kobor, sa pitharo' iyan a: So siksa' iran na khababasan ko tnday a mailaw pn anka'i a sapak.

Manga Oripn o Allāh

So sanang a Musim na phananggilaan iyan so kapamgay sa di bnar a katharo' odi' na thothol, ka so kasowaa roo na mala' a dosa a harām a inilalang skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko Qur'ān sa patot a pakawatanan o Muslim.

So kazaksi' sa kabokhag a di bnar na tanto a mala' a dosa a di ndait ko Muslim o ba niyan oto mazipat, a phakabinasa ko kaatawi ron, sabap sa kna' oto o ba sipat o taw a miaratiaya ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٧٢﴾

Go so siran oto a di' siran pzaksi' sa kapamrak a go igira siagadan iran so katmbangan na somagad siran a manga sasakaw a bilangataw. (Surah al Furqān 72)

Aya tanda' ko kala' oto a dosa na so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na inaloy niyan oto ko oriyan o kiaaloya niyan ko dowā a manga ala' a dosa a so kipanakoton ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a go so kasopaka ko mbala' a loks. Sa pikhasokasoy niyan oto tharo' ko manga Muslim sa phlalangan iyan siran ko pithamanan a kasapar. Sa pitharo' iyan a:

Ba ko rkano di ptharo'a so pithamanan a mala' a dosa? Na pitahro' ami a: Ombs hay Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ). Na pitharo' iyan a: So kipanakoton ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), so kasopaka ko mbala' a loks, sa skaniyan a Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na miindag, na miontod skaniyan. Na pitharo' iyan a: Go so kazaksi' sa kabokhag, sa pikhasokasoy niyan oto tharo' taman sa miazimalaw ami a o ba bo tharg (sa makadkha ko kiadokawi ron tharo'). Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So sanang a Muslim na phananggilaan iyan so kapanganganib, sa di niyan pangantapn so manga taw sa marata', sa di niyan botawanan so pamikiran iyan sa phamikir sa manga ratata' a nganin na ithmpo niyan ko manga taw a manga angiyas. Giyanan na ayon ko katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko Qur'ān a:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ... ﴿١٢﴾

Hay so Miamaratiaya pananggila' kano sa madakl a pd sa kapanga-nganib ka mataan a so sabaad ko kapanganganib na dosa. (Surah al Hujurāt 49:12)

So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na piakalangkap iyan ko manga taw so lalangan iyan a mabagr ko kapakawatani ko kapanganganib, ka kagiya gioto na da' a onayan iyan a kabbnar. Sa pitharo' iyan a:

Pananggila'i niyo so kapanganganib, ka so kapanganganib na aya lbi a kabokhag a katharo'. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na iniitong iyan so kapanganganib a aya marata' a di bnar a katharo'. Sa so sanang a Muslim na pananggila'i niyan o ba mapkas so ngari' iyan a aya makapoon on na gianka'i a marata' a katharo' a kapanganganib a da' a mo'ayan iyan ka khasabapan anan sa marata' a go kharambit iyan on so manga taw a agiyas na khaadn so rido' sii kiran.

So sanang a Muslim na taw a aya waraan iyan na bowalan o langowan o mapiya a ktahro' a go galbk, sa di skaniyan khabaloy a phoonan o marata'. Na amay ka mabaloy skaniyan a phoonan o mapiya na phakapiya a kapkhailaya niyan ko manga taw sa khada' on so kawan a go so kalk a go so antaan a pamikiran a di mapiya, na mlintad so kaoyagoyag sii ko katatago'an on a darpa' sa kaompiyaan iyan so btad o manga taw niyan sa mrabray so kalilintad a go so kasasarig sii kiran.

So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na skaniyan bo' i mata'o ko pagn's o manga taw ko manga rarb iran, na so manosiya na da' a mmlng iyan roo na so kapphangokaya iran ko pagn's o manga taw sa khnaln iran i tago' o poso' iran na kasopak oto ko kabaya' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a skaniyan bo' i mata'o roo a di siran on pd.

So manga Sahābah o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na aya waraan iran na so kapkhokoma iran ko kapayagan o manga taw sa mapiya sa di ran phangokayin so pagn's o oman i manosiya.

Pianothol o Abdurrazāq a phoon ko Abdullāh bin Utbah bin Mas'ūd a: Mian'g akn so Umar bin al Khattāb a gii niyan tharo'on a:

Adn a manga taw a phagonotan iran so lalan a initoron o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a toro'an ko masa o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na imanto na so wahi na miapasad. Na skami na phagilayn ami so manga taw ko kapayagan iran, sa amay ka so isa na mapayag rkami a skaniyan na mapiya na sarigan ami skaniyan na ingginawa'i ami skaniyan sii ko onayan o kiailaya mi ko manga galbk iyan, sa da' a labot ami ko misosoln iyan a pamikiran a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na aya roo khokom. Na amay ka adn a taw a mapayag rkami a skaniyan na marata' na di ami skaniyan zarigan a go di ami pharatiayan, apiya pn gii niyan rkami tharo'on a so misosoln iyan na mapiya.

Sabap roo na so sanang a Muslim na pananggila'i niyan so manga katharo' a pphakapoon on a go so manga kokoman a pphakambowatn iyan a manonompang ko salakaw ron a taw, sa o ba niyan kalilipati so katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ
عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾

Go oba ka mizozophon sa nganin a da' a katawi nka on, mataan a so kan'g a go so kailay a go so poso' na langon oto na miaadn a pagizaan. (Surah al Isrā' 17:36)

So sanang a Muslim na ipnggolalan iyan anka'i a lalangan sa phakawatanan iyan, sa di ptharo' inonta so bnar, a go di khokom inonta so miatnkd iyan a bnar, sa tatakika niyan ko ginawa niyan a langowan a pzowaan iyan a nggolalan sa katharo' a go galbk

na adn a somiyap on a pzorot on a Malāikat a di niayn dn bblagn ko apiya antonaa a masa. Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾

Da' a khilapiyat iyan a pd sa katharo' inonta a adn rkaniyan a tomitikay a phzorot ko manga galbk iyan. (Sūrah Qāf 50:18)

So sanang a Muslim na khasabotan iyan anan sa plinogn so ginawa niyan sa kalk sabap ko kala' o dosa a go so siksa' a khisogat on ko langowan a miakapoon ko ngari' iyan a di bnar a katharo', sa amay ka kasabotan iyan oto na makaito' so bilangan o manga katharo' iyan ka kagiya katawan iyan a piligro to a btad a go onot iyan ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a isogo' iyan ko Muslim so katrn iyan amay ka da' a maptharo' iyan a mapiya.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Adn a mama a makaptharo' sa nganin a ikhaso'at o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a di niyan mapipikir so rarad oto, a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na thankdn iyan a skaniyan na miaso'at rkaniyan sabap sankoto a katharo' iyan sa taman dn ko gawii a mipthoona iyan so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa datar oto a adn a maptharo' iyan a katharo' a ikhararangit o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a di niyan mapipikir so marata' a rarad oto a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na thankdn iyan a kiararangitan iyan skaniyan sabap sankoto a katharo' iyan sa taman sa mithoona iyan so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko gawii a kaphangokom iyan. Pianothol o Imām Mālik.

Sayana' a mala' a atastanggongan tano ko manga katharo' a pphakapoon ko manga ngari' tano, a go tonganay a mapn'd so rarad iyan a khisogat rkitano sa alongan a maori.

So sanang a Muslim a malolompiyo so poso' iyan na di niyan dn ndingilan a go phamakin'gn so manga taw a gii manarao' sa katharo' a da' a gona niyan, a go di niyan plilingayin ankoto a manga kabokhagan a katharo' a so domiayamang dn sankā'i a masa tano imanto. Sa aya dn a tatago'on iyan sa ginawa niyan na so kaargaa niyan ko mapiya a galbk a go katharo', sa manananggila' sa mala' o ba pkhpkas a modol iyan inonta a sii ko mapiya sa katatadman iyan so sabdan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Khasanaan dn a kabokhag o taw so kapkhasoya niyan tharo' ko langowan a mian'g iyan (a ktahro' a phoon ko manag taw).

Sabap san manga Muslim na paliogat rkitano imanto a ipagawa' tano so langowan a galbk a go katharo' a marata a da' a khibgay niyan rki tano a mapiya sii sa doniya a go sa alongan a Maori. So kadaklan ko manga Muslim sa masa ini na sabap ko aya dn a kalilid na so kabobokla on ko kaploba sa kaoyagan a khaosaran iyan sa bagr a lawas na aya tatayodn iran na so kaddkha' a di siran pnggalbk a go di ran zndodn a ginawa iran ko manga galbk a simba na sabap roo na sii siran pkhaolog ko kapphamakin'ga ko manga kabokhagan o manga taw sa masosonor siran on mamakin'g a gioto na phakabinasa kiran.

So sanang a Muslim na da' a oras iyan a maolad a da' a galbk iyan on sabap ko kala' o ipapatoray ron o Islam a manga galbk, na so kassndod o Muslim sa galbk a mapiya na toos oto ko kapthagompiya niyan sii sa doniya a go sa Akirat, na so kada' a galbk

iyang a go so kaboboklo' iyang na papata' oto ko kakhabinasa'i ron sankai a doniya a go sa Akhirat.

Lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) o ba tano niyang baloya a mama a go babay a boklo' a da' a phakapoon on a mapiya, sa aya ibgay niyang rkitano na so kakasag ko kanggalbk sa manga pipiya a simba sa taman dn ko kaomaa rki tano o kapatay.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kullī dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.